

Lyudmila BONDAR

Individualization and differentiation of primary school education in the USSR (40-80th of XX century)

On the basis of the study and synthesis of researches, practical experience analysed the problem of individualization and differentiation of primary school education in the USSR (40-80 th of XX century.). The necessity of consideration of the individual characteristics of pupils in the

learning process is pointed. One way of implementation of the principle of individualization – classes of alignment is characterized. The essence of differentiated approach to teaching the primary schoolchildren is lighted out.

Keywords: primary school, differentiation of education, individualization of education, classes of alignment, individual approach.

НА КНИЖКОВУ ПОЛИЦЮ

Українська спеціальна педагогіка у міжнародному науковому просторі

Світова наукова спільнота в галузі спеціальної педагогіки працює над унікальним проектом – «Спеціальна освіта. Міжнародна практика та перспективи». Це безпрецедентне унікальне багатотомне міжнародне видання, співавтори якого – знані дослідники в цій галузі. До проекту були запрошені українські вчені Інституту спеціальної педагогіки НАПН України Алла Колупаєва, Оксана Таранченко, Еляна Данілавічутс. Нині вийшов черговий том цієї праці, на сторінках якого висвітлено український досвід у галузі спеціальної педагогіки.

Останнє десятиліття для українських освітян ознаменувалося докорінним переосмисленням парадигми навчання та виховання, широким колом наукових пошуків і наявними ґрунтовними здобутками в галузі освіти дітей з особливими потребами. Багаторічна співпраця українських науковців Інституту спеціальної педагогіки НАПН України із зарубіжними фахівцями, спільні науково-експериментальні дослідження у царині спеціальної педагогіки та психології значною мірою пришвидшили цей поступ. Інститут спеціальної педагогіки НАПН України став ініціатором державного реформування системи освіти осіб з особливими потребами в Україні. Світоглядне бачення такого реформування викристалізовувалося на основі співпраці провідних фахівців Інституту з канадськими фахівцями, яка була започаткована Українським центром засобів та розвитку Університету Грента МакЮена (Алаберта, Канада).

Співробітництво із відомими зарубіжними вченими Канади, Австралії, США та інших країн дало змогу долучитися до вивчення міжнародного досвіду впровадження інклюзивної освіти, проаналізувати його й визначити основні напрями розбудови інклюзивного навчання в Україні. Розроблення творчою групою науковців Інституту теоретико-методологічного підґрунтя впровадження інклюзивної освіти в Україні, масштабні й успішні експериментальні дослідження в сфері освіти дітей з порушеннями психофізичного розвитку, прогресивні зміни в нормативно-законодавчому полі освіти цієї категорії дітей та молоді, ініційовані цією установою, не залишилися непоміченими світовою науковою спільнотою.

Глобальною метою міжнародної науково-аналітичної праці є різноаспектне порівняльне дослідження та висвітлення практики становлення систем освіти

осіб з особливими потребами в різних країнах світу, сучасних тенденцій розвитку спеціальної освіти дітей та молоді цієї категорії в кожній із згаданих країн світу та перспектив поступу цієї галузі в умовах світових глобалізаційних змін.

Аналітико-узагальнювальні матеріали дослідників із США, Канади, Мексики, Великобританії, Норвегії, Іспанії, Швеції, Швейцарії, вчених з Індії, Нової Зеландії, Китаю та інших країн, представлені в цьому монографічному дослідженні, надають унікальну можливість ознайомитися, проаналізувати і надалі спиратися на позитивний досвід розбудови системи освіти осіб з особливими потребами.

Науковці Інституту спеціальної педагогіки НАПН України – автори розділу «Спеціальна освіта в Україні», визначили поступі вітчизняної освітньої системи під загальним гаслом «Україна на шляху до незворотних змін: від тоталітаризму та сегрегації до інклюзії» і представили генезис національної системи освіти осіб з порушеннями розвитку з позицій об'єктивного, неупередженого висвітлення явищ, подій та фактів. Цілісний історико-педагогічний аналіз національної системи освіти осіб з порушеннями розвитку дав змогу оцінити прогресивні надбання та окреслити шляхи їх використання в сучасних умовах; презентувати світовій науковій спільноті досягнення української педагогічної науки в галузі освіти осіб з особливими потребами.

Представлений у монографії світовий досвід реформування галузі спеціальної освіти має неабияке значення в період проведення відповідних реформ в Україні з погляду забезпечення рівного доступу до якісної освіти. Це компаративістичне дослідження має непересічну значущість, оскільки освітні системи, незважаючи на різноманітність типів та рівнів навчальних закладів освіти, зокрема й осіб з особливими потребами, є одним із ключових елементів сучасної світової моделі соціального устрою, привабливою для країн, що позбулися тоталітарних режимів, нині й для України, з огляду на завдання та перспективи вирішення нагальних педагогічних і соціальних проблем.

Лідія ТКАЧЕНКО, журналіст